

Det danske sundhedsvæsen skal bygge på fri og lige adgang til behandling for alle borgere i Danmark, men det ser ud, som om der er opstået nogle barrierer for visse befolkningsgrupper, der gør, at man de facto ikke har fri og lige adgang til behandlingstilbuddene. Sådanne forhold trænger til at blive analyseret. Socialdemokratiet vil støtte ethvert tiltag, der kan bekæmpe den sociale ulighed inden for folkesundheden og sundhedsvæsenet i dagens Danmark.

Socialdemokratiet kan desuden støtte, at en kommende kommission analyserer de problemer, der særlig gør sig gældende inden for den psykiatriske behandling, specielt inden for ungdoms- og børnepsykiatrien, ligesom der også bør anlægges en kønspolitisk vinkel på analyserne.

Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget bemærker følgende: Sundhed er i stigende grad et ulige fordelt gode. Institut for Folkesundhed har i flere sammenhænge dokumenteret, at uligheden, når det gælder et sundt liv, er i kraftig vækst både i absolutte og i relative tal (Københavneres Sundhed 2005). Dette blev ikke på noget tidspunkt modsagt under førstebehandlingen af beslutningsforslaget, hverken af indenrigs- og sundhedsministeren eller af de øvrige partiers ordførere. Den voksende ulighed er derfor en kendsgerning, ingen bestrider.

Udviklingen er på alle måder en uhorrt falliterklæring – menneskeligt, samfundsmæssigt og økonomisk. Det Radikale Venstre finder det ubegribeligt, at en regering, der siger den vil mindske uligheden, accepterer denne nedslående udvikling.

Det Radikale Venstre mener, der er behov for langt mere målrettet at sætte ind på at vende udviklingen – og det gøres kun ved hjælp af en samlet strategisk indsats og ikke ved plukvise initiativer hist og pist, hvilket hidtil har været regeringens foretrukne metode. Det skal være en strategi, der omfatter både den patient- og borgerrettede forebyggelse. Den skal opstille konkrete, realistiske mål for en mere ligeligt fordelt sundhed med bud på, hvor vi først og fremmest skal sætte ind for at knække den uacceptable udvikling. Det er på den baggrund, Det Radikale Venstre foreslår at nedsætte en kommission, der kan udarbejde et forslag til en national strategi.

Indenrigs- og sundhedsministeren forsvarer sig med, at regeringen gør en masse, og henviser navnlig til regeringens sundhedsprogram »Sund

hele livet«. Men programmet har ikke virket. Grundene er flere. For det første er det helt og aldeles uforpligtende lagt op – uden kontante mål for, hvad der skal opnås på hvilke områder. Regeringen har heller aldrig fulgt op på programmet som lovet. I programmet loves der f.eks. »et samlet overblik over indsatsen med henblik på dens fremtidige tilrettelæggelse«, men det er aldrig sket. Regeringen har heller ikke holdt sit løfte om løbende at følge op på indikatorprogrammet endsige foretaget de årlige afrapporteringer, der var stillet i udsigt. Dertil kommer, at regeringen ikke har knyttet midler til programmets implementering. Alt sammen gør, at programmet fremstår vingeskudt og i det store billede uden effekt.

En svaghed er også, at programmet er tænkt for snævert, når det gælder uligheden i sundheden. Regeringen har valgt at lade uligheden i sundheden være primært et spørgsmål om de udsatte befolkningsgrupper, bl.a. hjemløse, narkomaner, alkoholmisbrugere og psykisk syge. Hvor vigtigt det end er at hjælpe disse grupper til et sundere liv, er det nødvendigt at brede perspektivet langt mere ud. Problemet med ulighed i sundheden handler om at bryde den systematiske sammenhæng, der er mellem socialt tilhørsforhold og helbred, dvs. den logik, der tilsiger, at lavtuddannede og lavtlønnede i snit har dårligere helbred end mennesker med højere uddannelse og løn. Derfor skal en strategi til bekæmpelse af den sociale ulighed i sundheden sigte langt bredere end kun til at omfatte de udsatte grupper.

Sammenfattende er regeringens hidtidige indsats med hensyn til folkesundheden udtryk for et helt utilstrækkeligt ambitionsniveau. Og her hjælper det ikke, at indenrigs- og sundhedsministeren igen og igen henviser til kommunernes nye ansvar for forebyggelse og sundhedsfremme, for her er der heller ikke fulgt de nødvendige midler med.

Ministeren medgiver i et svar til udvalget, at det »at reducere den sociale ulighed i sundhed er en kompleks og langsigtet opgave«, ligesom ministeren konstaterer: »Vores viden om, hvilke tiltag der virker i forhold til social ulighed i sundhed er desværre mangelfuld.« Det understreger i Det Radikale Venstres øjne kun behovet for en samlet, gennemtænkt strategi.

Uligheden i sundheden handler også om brugerbetaling. Det Radikale Venstre mener, at den